

Stefna LL um rannsóknir og greiningu
Stefán Halldórsson verkefnastjóri

Efnisþættir

1. Stefna LL um rannsóknir og greiningu

2. Samstarf við háskólasamfélagið

Stefna LL um rannsóknir og greiningu

Aðdragandinn:

Aðkoma LL að **Grænbók um lífeyrismál**

Gerð lífeyrislíkans til að greina áhrif breytinga

Boð um tengsl við innlenda og erlenda **fræðimenn** á sviði lífeyrismála

Meginþættir í stefnu LL um greiningu og rannsóknir

Markmið um **virka þátttöku í umræðum** um lífeyriskerfið og að **vefsíða samtakanna** verði öflug heimild um lífeyrismál

Greining og rannsóknir styðji við **upplýsingagjöf** til almennings og sjóða, **svör við tillögum og aðgerðum** og kynningu á **nýjum hugmyndum**

Gögn koma úr kerfum lífeyrissjóða og frá opinberum aðilum

Gögn og áhöld
til að sinna
þessum
verkefnum

Tryggja reglubundinn aðgang að gögnum og staðtölum úr kerfunum

Liðka fyrir og einfalda upplýsingagjöf milli aðila

Byggja upp staðalnagrunn

Smíða reiknilíkan

Forvinna fyrirspurnir í gagnagrunnana

Mannafli og
sambönd

Hagfræðingur LL

Undirnefnd um gagnamál

Aðgangur að sérfræðingum

Aðild að rannsóknarvettvangi

Markmið: Að gera gott kerfi betra

Meta áhrif breytinga í regluverki eða aldurssamsetningu á lífeyri og stöðu sjóðanna

- Sjóðirnir þurfa að sýna frumkvæði, ekki láta stjórnvöld ein um að móta stefnu eða viðbrögð

Greina veikleika í ávinnslu lífeyrisréttinda

- OECD-rannsóknin 2015 sýndi veika stöðu kvenna, innflytjenda, langskólagenginna

Bæta spálíkön um framtíðarþróun

2. Samstarf við háskólasamfélagið

Drög að viljayfirlýsingu

Samstarf við hagfræðideild HÍ

- Með tengsl við dönsku lífeyrisrannsóknastofnunina PeRCent (í Copenhagen Business School)

Samstarfið byggt upp í áföngum á nokkrum misserum

Áhersla verður á þrjá þætti:

- Árlega ráðstefnu um rannsóknir, niðurstöður og ný viðfangsefni
- Uppbyggingu lífeyrisgagnagrunns fyrir rannsóknir
- Stuðning við meistara- og doktorsverkefni

Árleg ráðstefna um lífeyrisrannsóknir

- Fyrsta ráðstefnan fimmtudaginn 13. október 2022
- **Samanburður á lífeyriskerfum Íslands, Hollands og Danmerkur**
 - Þrjú efstu löndin í Mercer CPA lífeyrisvísitölunni 2021
 - Dr. Bastian Staarink frá Tilburg University í Hollandi
 - Starfar við CompetenceCentre for Pension Research
 - Dr. Svend E. Hougaard Jensen frá Copenhagen Business School í Danmörku
 - Einn ritstjóra nýrrar bókar, *The Danish Pension System - Design, Performance, and Challenges* (kemur út 28. júní 2022)
 - Dr. Gylfi Zoëga, prófessor við Háskóla Íslands
- **Does Mandatory Saving Crowd Out Voluntary Saving? Evidence from a Pension Reform**
 - Sigurður Páll Ólafsson, sérfræðingur í fjármála- og efnahagsráðuneytinu
- *Framtíðarsýn: Á hverju hausti geri fræðimenn og styrkþegar grein fyrir rannsóknum sínum á íslenska lífeyriskerfinu*

Gagnagrunnar eru til – en ónógir

- Heildarsýn á kerfið og meginhluta þess (macro):
 - Heildarstærðir lífeyriskerfisins eru vel þekktar
(Gagnagrunnar FME og Hagstofu gefa heildarmynd)
 - Aukið samræmi í réttindaávinnslu stuðlar að því að flestir ávinni sér réttindi yfir fátæktarmörkum — en vandi hinna skaðar ímynd kerfisins
- Örsýn – einstaklingar eða afmarkaðir hópar (micro):
 - Hver launþegi á að jafnaði réttindi í fjórum sjóðum
(enginn sameiginlegur grunnur gefur mynd af ávinnslu)
 - Flestir lífeyrisþegar fá greiðslur úr 3-4 sjóðum og frá TR (gagnagrunnur Hagstofu með upplýsingum frá Skattinum gefur allgóða mynd – en of seint?)
 - Samkeyrsla gagna nauðsynleg til að greina umfang ónógrar ávinnslu

Skipulag rannsóknagagna

- Starfshópur með þátttöku fræðimanna og fagfólks í gagnavinnslu sjóða og stofnana settur á laggirnar í haust
- Leitast verði við að samræma gagnasnið að þörfum sjóðanna og fræðimanna
 - Unnt verði að kalla fram gögn til rannsókna án teljandi forritunarkostnaðar
- Tvær meginleiðir:
 - Söfnun gagna í varanlegan gagnagrunn eða
 - staðlaðar fyrirspurnir sem byggja upp gagnasafn fyrir hverja rannsókn

Fjölga rannsóknariðkendum

- Þeir sem stunda lífeyrisrannsóknir á meistara- eða doktorsstigi geta orðið mikilsverður liðsauki fyrir lífeyriskerfið þá og síðar
- Fjárstuðningur eykur líkur á að nemendur velji þessi viðfangsefni
 - Góð reynsla af slíkri tilhögun í ýmsum geirum atvinnulífsins
- Landssamtökin hyggjast leita til opinberra aðila og aðila vinnumarkaðarins um stuðningsframlög til rannsókna
 - enda er gert ráð fyrir að þær beinist að lífeyriskerfinu í heild, ekki bara að sjóðunum

Stefna LL um rannsóknir og greiningu

